

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Vorbă se fie.

Din părți diverse, în intervaluri de vre-o câte-va zile, ne vine scirea, că în sferile din Budapesta se vorbește „serios” despre o transacțiune, sau cel puțin, despre un *modus vivendi* cu Românii, se înțelege cu cei din Ungaria.

Dela 1865' încoace, nu odată, ci de multe ori am indigitat la necesitatea indispensabilă de a trăi poporațiunea maghiară în înțelegere cu cea română; fresce, pe picior egal.

Maghiarii după lecțiunea ce o primiseră la 1849 și cei următori pentru sumeția nechibșuită dela 1848 și 1849, păreau și aplecați la o transacțiune cu Românii. Dacă vor vrea, ea lumea din afară de ei, să creadă, este în drept a pune ceva temeiu pe enunțațiunile lor dintre 1860 și 1866, ne vom provoca la ele, cel puțin ca se le aducem aminte, căci se vede că le au uitat.

Atunci promiteau munți de aur.

Se părea că „*extra Hungariam non est vita*” avea se devină realitate.

După ce norocul și grația lui Beust le a plouat în poală altă situațiune, au făcut ca cel din poveste, când se vedu dincolo de punte cu slămina în spinare — maghiarii au uitat de promisiuni și s'au apucat să creeze un stat, nu unguresc, ci maghiar, ca din el se și supună mai întâiu Europa, apoi tot globul pământului, uscat și apă.

Numai odată, la 1872, s'a mai făcut o „încercare”, potrivită ca se nu rezultă nimic din ea, nu de transacțiune, ci de amăgire a românilor; dar mulțămită imprudenței cu care s'a înscenat de ambe părțile, fără vre un rezultat.

De atunci a urmat resboiul de exterminare, pus în lucrare de luferii orizontului unguresc, de *Tisza-Trefort*.

Tisza-Eslărul se-i fie deșteptat, va se dîcă des-amăgirea, că nu ei, ci jidovii au în mână, în cele din urmă, violina primă în concertul guvernator al Ungariei....?

Pare că nu ne vine a crede.

Acei, cari s'au scuit într'un timp, relativ scurt, isola de toți compatrioții lor de altă naționalitate; acei, cari sînt în stare a înghiți, fără pic de răspuns, toate nodurile câte li le aruncă în gât protectorii lor israeliți, dîcînd că n'au justiție și nu sciu administra; acei cari, nu mai scim din ce motive, — prin organele lor oficiale cum a

fost și dăuneșile un discurs oficial al comitelui su-prem din Pojon, — aruncă odiul antisemitismului unguresc în spinarea Germaniei, aliata monarhiei noastre, dîcînd, că antisemitismul este rod importat din Germania — se se fie trezit întratata la cap, încât se caute aliați acolo unde trebuie?

Nu credem.

Cu toate aceste, dacă ori care soarte i ar fi hotărît pe compatrioții maghiari a se abate dela calea rătăcită de până ucum, se fim cu precauțiune și dacă ne ar întreba ceva, se le răspundem cu capul și, cu inima fie care la locul lor.

Ce?

Aceasta o vom spune, când ne vom convinge pe deplin, că în adevăr vor se ne întrebe. Până atunci tot sgomotul nu merită mai mult decât reflecșiunea: Vorbă se fie!

Revista politică.

Sibiu, 20 5 August.

De două zile încoace telegraful ne aduce sciri despre escese, de astă-dată, în Agram. În revista noastră din Nr. 88, înregistrînd scirea despre atêrnarea firmelor cu inscripțiune maghiară de pârteii edificiului deregătoriilor financiare croate, scrieam: „este întrebarea cât de mult vor atêrna firmele din cestiune acolo unde sînt acum aședate.” Abia au trecut două trei zile de atunci și telegraful răspîndesc în toate părțile pământului scirea, că pentru firmele cu inscripțiune maghiară în Agram au avut loc escese foarte violente, că firmele fură luate jos de escedenți, trântite la pământ și călcate în picioare. Escedenții nu s'au mîrginit numai la atît, ci au spart mulțime de ferestri, au atacat, insultat și injurat poliția, miliția și Ungaria. În cele următoare cetitorii vor afla după „P. Ll” unele detaiuri despre escesele aceste.

Înainte cu 8 zile directorul de finance și tot-odată secretariu ministerial David a pus firme nouă pe edificiul direcțiunei financiare și a oficiolului financiar, pe care erau insigniele comune și pe lângă limba croată era și cea maghiară; a împărțit stampile de același fel și oficielor inferioare. Modul neindatinat, prin care s'a făcut aducerea firmelor, și faptul că înainte cu trei ani s'a mai încercat punerea de asemenea firme, ceea ce însă a împedecat oficiul cetății, a produs ferbere neobicinuită în poporațiunea din Agram. Și „*Pozor*” încă și-a făcut datoria. De mai multe zile

publică un scurt articol în fruntea foaiei sale, imprimat cu litere compacte, care nu cuprinde nici mai mult nici mai puțin, decât §§. 55 al legii de împăcare, privitoriu la limba oficielor comune, în care se mai dîce că domnul David contra prescripțiunilor acestui § a scris pe firme și unguresce. Înaintea edificiului, în care este oficiul financiar, și unde se aflau 4 asemenea firme, se adunau o mulțime de oameni seară de seară, cari mai spârgeau ici-colea și câte o fereastă; mai mari tumulturi însă nu s'au întemplat, deoarece și sentinela dela finanțe și poliția păzeau edificiul. Eri în 14 Aug. n. s'au întemplat conflicte mai serioase. Tumulturile se înmulțeau tot mai tare și trupele iritate se preumblau în fața edificiului până cătră 10 oare. Cătră 10 oare o trupă cam de vre-o 300 de oameni se arată în strada Gudulici, fluerînd și sbierînd. Poliția prinse veste despre tumult și a luat toate măsurile, totodată se consignase și miliția în casarme. Pe drum mulțimea crescă până la 1000 de oameni. Ajungînd aici a voit se dea firmele jos. Întreveni poliția, se încăerară, și poliția ceru și ajutorul patrolelor de finanțe, cari se aflau consignăți în edificiu. Poporul a început a arunca cu petri în poliție, poliția și finanții au tras sabiile și au vulnerat pe mai mulți. Secretariul de poliție Mallin și un polițist fură greu răniți, mai mulți polițiști fură ușor răniți, cei dintăiu au fost transportați în spitalul misericordianilor. Dintre escedenți fură vre-o 40 vulnerați, șese prinși. La 11 oare a venit miliția și oamenii s'au împrăștiat. Miliția a fost cordon în mai multe părți ale cetății și a veghiat până dimineața la 3 oare. În ziua următoare nelinisea fu și mai mare. Se răspîndise vesti peste vesti și agitația crescă și din motivul, că Sâmbătă se începe tîrgul Ștefan, care ține mai multe zile, și la care se adună mulțime de popor dimpregiur. Înainte de ameași cam vre-o sută de tineri se postară din nou înaintea edificiului financiar din strada Gudulici se procură la moment o scară, și între strigări de „*Zsivio*” luară firmele de pe pârte. Aceasta s'a întemplat așa de repede, încât poliția, nepreparată (!? „T. R.”) la un fiasco în ziua mare — n'a putut întreveni. Sentinela dela finance s'a îndestulit cu trei pușcături în vînt, la care escedenții au respuns prin spargerea tuturor ferestilor dela edificiul cu doue etagiuri. De acolo, cântînd cîntece naționale, s'au retras înaintea edificiului direcțiunei financiare, a dat jos și acolo firmele. Un escedent fu însă arestat; la asaltul mulțimei eliberat earăși.

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

— Nu, domnule Goeffe, biografia mea nu este veselă și nu mi-ar inspira voie bună. În viața mea nu este nimic romantic, decât ceea ce eu însuși nu sciu și tocmai din partea aceasta am născocit aventurile lui Stentarello. Dta scii că Stentarello este un personagiu potrivit pentru toate caracterele și pentru toate situațiunile. Ei bine, una din fantasiile mele este ai atribui o nascere misterioasă ca a mea, despre care el adese-ori istorisesc, la începutul pieselor mele, împrejurările particulare, istoria, adevărată sau născocită, precum Sofia Goffredi a aușit-o dela micul ovreiu. Eu îmi petrec uneori așa cu gândul că voi da vr'o dată în publicul meu de o vorbă, de un țipet, care mă va face să găsesc pe maica mea. Ce vrei! este o fantasmă din parte mi; dară se vorbim de Stentarello: el este un chip comic, odată tîner de altă dată bătrîn, după cum îi pun în cap o perucă blondă sau una albă.

Căci, spre a fi de ris, trebuie să aibă ceva ridicul. În piesa despre care-ți vorbesc și care-ți-o propun, el caută a găsi pe autorii dîlelor sale, cu pretenția de a fi cel puțin bastardul unui suveran. Trebuie dară dus în aventuri absurde, trebuie să facă nebunii extravagante, până ce în sfîrșit află, că este fiul unui moșic, și este încă foarte fericit, că după toate fatalitățile sale, a găsit la tatăl său asil și nutrimînt.

Foarte bine, dîse dl Goeffe; se-l facem gurmănd și fiul unui ospătar sau unui plăcintar.

— Minunat! Dta ai găsit-o. Se începem.

— Scrie, dacă ai scrisoare „ceteață;” eu nu scriu nici decât ceteș.

Eu află scrisoarea prea greoaie pentru a face din ea cuvinte, și scriu ca o mătă. Drace! ce scrisoare frumoasă ai!... Dară ce faci?

— Eu scriu mai întâiu numele personajelor noastre.

— Vêd, dară dta pui în primul act: Stentarello în scutece. Eată ideea mea, domnule Goeffe. M'am săturat a face pe bietul Stentarello să spună istoria, ce am aușit-o, de coborirea la capătul unei frînghii, dintr'o fereastă în luntre. Eu voiesc, dacă consimți, a aduce aceasta pe scenă.

— Ei bine, da cum dracu o vei face?

— Eu am, între decorațiunile mele, un castel vechiu...

— Și ce vrei să faci cu el?

— Vreau să fac Stollborg din el. Noi îi vom da alt nume, dară va fi pasagiul romantic, ce lam admirat de pe lac, la apusul soarelui, și despre care mi-am făcut o schiță.

— Și o vei face?

— Da, până ce vei scrie dta, bine sau rău, ori și cum; eu am descifrat atâtea ieroglife cu sêrmanul Goffredi! Dară grăbesce-te, eu am toate cele trebuincioase pentru modificarea decorațiilor mele după trebuințele momentului: ceva cleiu întărit într'o cutie de tinichea, vr'o câteva săculețe cu pudră în diferite colori... Pânza mea nu este mai mare decât teatrul, și, altcum, ea se uscă în cinci minute. Nu mi trebuie mai mult până ce fac o fereastă în pavilionul meu cel în patru cornuri. Veți, domnule Goeffe: mai întâiu o fac practicabilă, tăiînd pânza... cu foarfecile mele; apoi îmi încăldesc cleiul la sobă... Cu cărbune desemnez stîncile cele mari, așa precum veți. Unele stau pieziș... bine am observat-o, era minunat... Solului o se-i dau culoarea ghietei... O! nu! trebuie să fiă apă, fiind-că avem o luntre...

— De unde vrei să o iei?

— Din cutia cu accesoriile. Creți dta, că eu n'am luntre? și corăbii și trăsuri și căruțe și animale detot soiul. Puteam'ăși lipsi de magasia aceasta cu figuri, cari îmi fac toate piesele posibile și cari nu cuprind loc mult? O! încă o idee domnule Goeffe; eu pui luntrea sub bolta aceasta de stînci.

Miliția a venit prea târziu și nu se putu împedea această nelegalitate. E caracteristic că lângă aceste iustitute în strada Gudulici se află posta și telegraful cu inscripții croatice, și aceste firme au rămas intacte. Asemenea mișcări se anunță și din Carlopago.

Este o coincidență nu prea plăcută, că în același timp, când prin nechibșuina unui funcționar preocupat de șovenism național unguresc, se turbură spiritele în Croația, pe atunci se cetim, că în Dalmația de meadă, în Crivoscia, se întâmplă lucruri, cari nu promovează liniscea. Eată ce cetim și în privința acesteia în „P. Ll.“ :

Din Dalmația de sud vin sciri tot mai interesante despre crivoscianii reînțorși din Muntenegru, și cari sunt puși înaintea tribunalului militar. Din fasiunile lor se constată, că inițiatorii insurecțiunii au fost un senator de magistrat din Risano și preotul Katurici din mănăstirea Bania, carea este între Risano și Porasto. Senatorul de magistrat și călugărul sunt prinși deja și în Risano, unde sunt mai mulți compromiși, domnesce spaimă mare. Oamenii, cari vin din munții negri la Bazarul din Cattaro spun, că locuitorii din Bocca, cari prin fasiunile celor reînțorși se par a fi mai tare compromiși, au pus totul în mișcare spre a împedea venirea acasă a Bochezilor din Dalmația. Agenții din Bocca vorbesc în Muntenegru, că barbații reînțorși au să suferă teribil, femeile lor (aceste ființe urite, spurcate, pline de păduchi) au fost maltratate de soldații din Crivoscia și alte de acestea. Spre a termina investigația cât mai în grabă, s'a delegat la tribunalul de garnisoană din Cattaro un al treilea auditor militar.

Principele muntenegrean a plecat la Constantinopole. Înainte de plecare a adresat către poporul său o proclamațiune, prin care îi face cunoscut, că întâlnirea cu sultanul Abdul Hamid are scopul de a întări relațiunile de amicitie între împărăția otomană și principatul muntenegrean.

Dela Berlin se scrie unor foi din Londra, că între Viena și Berlin se negociază în privința anectării desăvârșite și absolute a Bosniei și Erțegovinei la Austria. Să dăce, că poarta, la îndemnul Germaniei, ar fi câștigată pentru proiectul de anectare.

Conferența dunăreană a fost întrunită în 3/15 August. Despre lucrarea conferenței nu spune biroul de corespondență nimic. Ședința cea mai de aproape a conferenței va fi Marți. Împregiurarea aceasta îndeamnă la credință, că într'unirea conferenței nu se face numai pentru simpla ratificare a tratatului ci pentru desbateri nouă. „N. fr. Presse“ pune întrebarea dacă cumva România va lua parte la conferență. Din diarele bucuressene s'ar vedea, că guvernul românesc stăruiește și acum pe lângă *non-possumusul* de mai înainte.

Din Spania anunță telegraful, că e linisce în toate părțile. Cu toate acestea o telegramă din Madrid dela 15 August n. spune despre o nouă proclamare de legi excepționale. În ținutul dela Granollers făcătorii de rele au prădat un tren de persoane în întreg înțelesul cuvântului.

Rusia și întreita alianță.

Diarul „Nowosti“, vorbind despre trebuința ce are Rusia de a se reculege și de pozițiunea ei față cu întreita alianță, scrie următoarele:

— Pentru ce?
 — Pentru-ce? Pentru că ne dă o scenă de efect foarte mare! Ascultă bine; noi presupunem născerea copilului ca foarte misterioasă?
 — Aceasta se poate, fără îndoială.
 — Încungiurat de pericole?
 — De buună samă.
 — El este un copil de amor?
 — Cum îți place.
 — Un bărbat jalus... Nu, să nu punem un adulter. Dacă, din întâmplare, ar fi aceasta propria mea istorie, eu n'ași fi bucuros fructul unui amor culpabil. Maica mea... s'ermana femeie! eu poate n'am nimic a-i imputa pentru-că m'a detras răsunării unui frate sau unui unchiu crudel... capabil a mă ucide, pentru a ascunde o mesalianță, o căsătorie clandestină!
 — Prea bine; eu țin rolul unchiului impacabil, a unui nobil spaniol, care vrea se ucidă copilul! Se ucidem creatura nevinovată în fundul lacului, riscând a o îneca nițel, după ce o am aruncat pe fereastă pentru a o scăpa de primejdie.
 O domnule Goefle, dta te perdi în regiuni fantastice! Scoala mea nu este așa. Eu rămân totdeauna pe lângă o probabilitate oare-care romantică, pentru-că cu situațiuni imposibile nu faci publicul nici să ridă nici să plângă. Nu, nu, se reprezentăm ucigași adevărați, slufți și grotesci precum și sunt. Precând ei rătăcesc pe stânci, p'zînd fereasta, lun-

Nimeni nu va tăgădui, că Rusia are trebuință în prima linie de vindecarea relei sale stări din intru, și că, în această privință situațiunea în care ne aflăm actualminte, este asemenea cu aceea pe care o aveam în urma războiului din Crimea. De altă parte însă aceste două epoci nu corespund nici cum una cu alta. Atunci Rusia fusese învinsă de o coalițiune a puterilor europene, pe când în 1878, mulțămită artei diplomatice a principelui Goriakoff, am avut a face numai noi singuri cu Turcia. Rusia învinsă și dobândi rezultate, care, de și p'arură mici simțământului nostru patriotic, totuși și îngrijară pe statul vecin nouă despre sud-vest. Atunci, după războiul din Crimea, Germania era îmbrucătă și slabă; acum avem aci o Germană unită, puternică, care nu se preocupă de alt ceva, de cât de a-și ridica starea sa economică, de și cu paguba vecinilor săi. Atunci coalițiunea europeană se sfărîmă, fiind-că inamicul comun fusese trântit la pământ, actualminte se formează o coalițiune, care — aceasta nu mai e un mister — este îndreptată contra noastră.

Diarele oficioase dăce, că întreita alianță reprezintă întâiul pas spre o nouă grupare a puterilor; cel de al doilea pas cu greu se va putea face fără Rusia. Totuși nouă ni se pare că, la acest al doilea pas, nu va mai fi vorba despre alianțe, ci că atunci tunurile își vor spune cuvântul lor. Din acest punct de vedere ni se pare, că o așteptare pasivă ar fi o politică de o valoare îndoiioasă. Rusia a declarat în chipul cel mai solemn, că dorește pacea; dar această tot nu este de ajuns: Rusia trebuie să dea dovadă, că este destul de tare spre a apăra pacea.

În acest scop ea trebuie să se înțeleagă cu toate puterile, cari doresc sincer pacea. Sunt multe de asemenea puteri în Europa. De și luată fiecare în parte, pare slabă în fața cu puternica întreita alianță, totuși luate toate împreună reprezintă o forță destul de respectabilă.

Germania nu doarme; se vorbește că Spania s'a unit deja cu întreita alianță. Nu voim a crede în aceste șgomote, dar sperăm, că politica unei așteptări pasive nu este politica ministrului rus al afacerilor străine, ci un vis plăcut al amicilor noștri din Viena și Berlin.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman.“

Sibiu 3 August, *Audacter calumniare*. . . Părerea exprimată în Nr. 88 al „Telegrafului român“, bucinată de archioficiosul „Nemzet“, că consistoriul archidieceșan ar fi declarat război de esterminare limbii maghiare din scoalele populare este o adevărată calumnie. Aceasta se adevărește pe deplin din informațiunile ce ni le am procurat din parte foarte competentă.

Nu voim să ne facem advocații consistoriului nostru. El de sigur știe ce face și va fi în stare a-și da seama despre cele ce face. Nu ne vom încerca *Aethiopem lavare* ca „Nemzet“ și consortese. Însă ce cetitorii noștri să nu alunece în ispită, că consistoriul nostru ține undeva ascunse două milioane de baionete, cu care vrea se restorne sistemul dualistic și să ridice pe dd. Tisza și Trefort din fotoliurile lor dimpreună cu limba maghiară din scoale, ne va fi permis, pe baza informațiunilor sigure a spune, că consistoriul nici odată nu s'a opus legilor în vigoare. Din contră a publicat cerculare prin care

a spriginit legile. Așa, conform legii a îndatorat pe învățătorii, cari au intrat în 1872 în funcțiune, a învăța în termenul prescriș de lege limba maghiară și ași procura atestate de calificațiune despre obiectul acesta, așa precum prescrie legea. Dela învățarea limbii maghiare n'a oprit pe nimenea; nici pe acei ce au funcționat ca învățători înainte de 1872 și prin urmare nu au fost obligați prin lege a se învăța și a propune limba maghiară în scoalele, în care funcționează.

Neincunoscintat din partea guvernului țerei despre local și timpul ținerii cursurilor supletorie pentru limba maghiară, Consistoriul a îndemnat pe învățătorii aplicați dela 1872 încoace a asculta acele cursuri, ear pe comune a ajuta pe învățătorii la ascultarea acelor. Au suferit ca în scoalele confesionale române învățătorii în contra metodei general usitate în aceste scoale se aplice din învățarea limbii maghiare metoda special propusă lor în preparandiile maghiare din Cristur, Cluj, Zelau și M. Sighet și care se reduce la macșima: că copilul să sugă încă din peptul mamei limba maghiară în sine.

Una însă nu a făcut consistoriul și aceasta nu place oficiosului guvernamental unguresc. *Nu s'a abătut*, nici în general nici în casuri speciale nici cât e negru sub unghie dela lege, ori cine și în ori ce mod la invitat, recercat, provocat sau îndatorat. Nu a putut propune sinodului archidieceșan ca limba maghiară să se introducă ca studiu obligat în despărțământul teologic al seminariului archidieceșan din cauză, că elevii acestui seminarium ca absolvenți de 6 clase gimnasiale știu deja unguresce, cât le cere trebuința pentru funcțiunea ca preoți.

La dorința cutărui inspector regiu comitatens de scoale, basată după cum afirmă dînsul pe îndigitările domnului ministru, nu a îndatorat pe învățătorii români a asterne cererile și documentele lor relative la institutul de pensionare regnicolar în limba maghiară, pentru că legea sancționată de rege permite fiecărui cetățean a se adresa în limba s'a către autoritățile publice, și pentru că acele documente edate sub regimul absolutistic sună (?) în limba română, și atunci nu s'a împedecat nime de ele. La recercarea altui inspector regiu comitatens de scoale: de a constringe pe învățătorii ca datele statistice școlare să le edea pe blanchete maghiare în limba maghiară. Consistoriul nu a putut lua responsabilitatea despre esactitatea acelor date asupra sa, de oare-ce datele le estradă președintele comitetului parochial, care nu a fost constrins prin legea XVIII din 1879 a învăța în termen de 4 ani unguresce, și de oarece în sensul instrucțiunii ministeriale din 1876, 2 Septembrie Nr. 20,311 §. 84 inspectorul regiu de scoale e datoriu a emite blanchete în acea limbă, care o pricepe antistia școlară mai bine.

Dară a comis consistoriul un păcat și mai mare decât toate aceste, a îndrăsnit se ceară și se insiste el la stricta esecutare a legii despre introducerea limbii maghiare în scoalele populare române! Aceasta lege prescrie în §. 3 alineatul 3, că „dispozițiunile cuprinse în §-l 58 al articolului de lege XXXVIII din 1868 să se esecuteze cu strictetă.“ Acest § al legii 1868 prescrie că *„fiecare școlar să se instrueze în limba maternă dacă aceasta e una din limbile usitate în comună. Drept aceea sunt a se institui în comune cu locuitori de diverse limbi învățătorii, cari sunt capabili a instrui în toate lim-*

treea, care din norocire a primit deja pe sub ascuns tesaurul prețios (stil obicinuit), lunecă lin și fără șgomot sub stânci, aici, tocmai sub sbiri, cari nu se tem de așa ceva. Publicul se emoționează cu atâta mai mult, că ride de figurile ucigașilor. Publicului îi place foarte a ride și a plânge tot odată... Și cortina cade la sfârșitul actului întâiu sub șgomotul aplauselor.

— Escelent, escelent! esclamă dl Goefle. Luntrea o vei face să se misce! Dară nu va fi niminea la fereastă?

— Ba da! Am eu numai o mână? Până-ce împing cu stînga luntrea pe undele limpeși, țin cu dreapta la fereastă pe cămăriera credincioasă, care a lăsat coșul în jos, și care ridică micile sale brațe de lemn spre cer, închinându-se și esclamând cu glas dulce; „Provedință dumnezeiască! veghează asupra copilului misterului!“

— Așa! și maica nu se vede?

— Nu, aceasta nu s'ar cădea.

— Și tatăl?

— Tatăl este în Palestina. Tot acolo să trimite actorii, cu care n'ai ce face.

— Foarte bine. Dară, dacă sunt sbiri, dacă este un frate cu onoare castiliană și o cămăriera credincioasă, Stentarello trebuie să fie din familie nobilă?

— O! drace! cum se facem aceasta?

— Nimic mai simplu. Copilul, ce-l lăsam pe

fereastă în jos, este ținutul Alonzo, fiul ducesei Stentarello este fiul plăcintariului regesc.

— Dară ce să faci plăcintarul acela aici?

— Știu eu? Este rëndul dtale a găsi ceva. Până-ce faci picturi nu-mi ajuți de loc?

— O! veți numai, domnule Goefle, cât de bine să face cerul meu!

— El e prea în frunte!

— Drept ai. Drace! Ce ochi buni ai, domnule advocat! O să pun pavilionul mai jos.

— Foarte bine. Cerul trandafiriu e frumos acum și amintese cât de bine nuorii lucitori din atmosfera noastră; dar așa nu este acesta cerul Spaniei?

— Se strămutăm scena în Svedia, de ce nu?

— Ba nu! Să-ți spun pentru ce! Veți actul nostru. . . și mai cu samă cu privelistea aceasta a Stolborgului, ce tocmai o faci, ar da unei imaginațiuni vie, ocaziune, a găsi cine știe ce asemănări.

— Cu istoria baronesei de Waldemora?

— Ei! mai știi? În realitate nu este nici o asemănare, pentru că atunci n'a fost nici un copil; dară unele spirite și-ar închipui, că noi reprezentăm pretinsa prinsoare a doamnei sure. Nu, Cristiane, scena să rămână în Spania, va fi cu mult mai bine.

— Se fie dară în Spania! Căci, vom dăce, că plăcintariului tocmai i s'a născut un prunc, care va fi vestitul Stentarello. Șau, bucătarul castelului,

„bile usitate în comună...“ Consistoriul s'a ținut de datorință a cere informațiuni dela oficiile protopresbiterale, dacă disp. sițiuni, cari au temei în două legi sancționate se observă în arhidiocesa? Din informațiunile oficiale, consistoriul a constatat, că pe lângă foarte puține excepțiuni la toate scoalele comunale și de stat, aflătoare nu numai în comune cu locuitori români și unguri, ci chiar și în comune curat românesce gr. or. din limba română nu se propune nici barem o literă. A aflat, că învățătorii, cari se aplică la atari scoli, se aduc din fundul secuimei espres de aceia, cari afară de unele injurături și batjocuri, nu știu nici boabă românesce. A aflat, că legea se elude și se calcă în picioare tocmai de către organele înaltului guvern,

Aceasta a genat pe respectivii domni mai ales în ținutul Devei, unde la scoalele comunale și de stat din comunele curat române: Băiesci, Lingina, Silvașul superior și inferior, Sălașul superior, apoi în comunele micste Hunedoara, Baia de Criș, Brad și Pischii s. a. legea nu se consideră de loc.

De oarece însă instrucțiunea dlui ministru de culte ddt. 29 Iunie 1879 Nr. 17284 îndatorează în §. 7 ad. 2 pe inspectorii regesci de scoale de a pune numai decât în lucrare mai suscitatul §. 58 al art. de lege XXXVIII din 1868, consistoriul și-a ținut de datorință a atrage atențiunea domnilor puși de guvern se respecte și se aplice legea, că sînt afară din lege, ca să nu le dăcă călcători de lege, și a cere dela dînsii, că împlininduși oficiul, să pună legea în lucrare.

Aceasta însă a superat rău pe acei domni dimpreună cu domnul „Téglás“, *Hinc illae lacrimae*, ce le plînge dînsul în „Nemzet“ pentru scoalele „înființate de domnul ministru cu multe jertfe...“ Aceasta e „resboiul de exterminare a limbei maghiare din scoalele populare“.

Din acestea onorații noștri cetitori vor pricepe situațiunea și țipetele oficiosului „Nemzet“. Cestiunea sulevată despre punerea în lucrare a desnumitului § 58 se pare a nu fi încă finalizată. Decisiunea se pare a fi pusă în mîna domnului ministru. Dînsul e ministru constituțional, responsabil: nu poate călca legea; nu poate denega executarea ei pentru că fotoliul ministrului constituțional, care calca legea se clatină în staturile de drept, ear dacă calcă și ministrul legea nepededit, pierd din stat garanția pentru ordine și atunci totul e supus clatinării. Aceasta ar fi tema cu care ar trebui să se ocupe toți „Teglașii“ și toți protectorii lor.

Papismul în România.

Articolul reproduc după „Moniteur de Rome“ și însoțit de vre-o câteva cuvinte din partene, a făcut mare șgomot în România. Diarele politice independente comentează articolul, fie care după direcțiunea lor. Așteptăm cu nerăbdare să vedem ce vor dice cele eclesiastice de acolo.

De ocamdată reproducem articolul următor din „Națiunea“:

De câțva timp se agitează la noi o cestiune ce la prima vedere pare neînsemnată și mai mult de formă, dar care, în realitate, are importanța sa. Această cestiune a fost ridicată prin înființarea unei metropolii romano-catolice în București. La prima ivire a acestui incident, o parte din presa română a ridicat glasul și i'a dat însemnătatea ce

care trimsei la plăcintarul acesta, din partea baronului...

— A baronului?

— Eară mi-ai băgat pe baronul în cap, vorbindu mi de aluțiuni posibile. Trădătorul nostru se va chiuma don Diego sau don Sancho.

— Prea bine! Dar așa bucătarul baronului... Bine! Înțeleg! Eu am se vorbesc de don Sancho.

— Ce-i trimite?

— O plăcintă minunată într'un coș, ca se o coacă.

— Înțeleg! Înțeleg! El depune coșul acesta în luntre. Luntreșul însărcinat a duce cu sine și a scăpa pe copilul misterului nu bagă de seamă și duce coșurile amîndouă: apoi le schimbă, duce plăcinta la doică și trimite plăcintariului un copil ca să-l bage în cuptor!

— Și bunul plăcintar crește copii amîndoi, s'au fi schimbă și ține copilul ducesei. De aici în colo *quiproquo-uri* și noi pășim la desnodământul desevêșit. Curagiu, dle Goefle; eu am isprăvit picturile și mă apuc de peană. Să rînduim scenele „Scena primă: Bucătariul singur.“

(Va urma.)

merită. Ne aducem aminte mai ales de două articole foarte bine scrise ce apăruseră în diarul „Timpul“ din 20 Maiu și din 5 Iunie anului curent, articoli în cari autorul făcea un studiu istoric asupra încercărilor papismului de a pîtrunde și de a se stabili în țeara noastră, ca biserica constituită. Această lucrare meritoare a foaiei conservatoare conținea și o parte interesantă, consacrată unor aprecieri politice și istorice ce puneau înființarea noului arhiepiscopat catolic din București în legătură cu acțiunea seculară a politice austriace în Orient. Mărturisim, că în ce ne privește am crezut de datorita noastră de a nu interveni încă în desbaterea acestui incident până când lucrurile nu vor lua o direcțiune definitivă, mai ales că situațiunea regatului român, avînd în capul seu un Rege de religiune catolică, ne impunea oare care rezervă pentru a trata această cestiune. De aceea ne-am mărginit a reproduce în toată întregimea sa, memoriul episcopului Melchisedec, care conține părți foarte interesante din punctul de vedere istoric și ne arată, că nu de astăzi datează încercările papismului de a se împămînteni în România.

Am fi păstrat această atitudine aspectantă dacă în numărul de duminică al diarului „L'Indépendance roumaine“ n'am fi cetit o reproducere a unui articol dîn „Moniteur de Rome“, foaie oficială a Sfîntului Scaun, în care se arată într'un mod fățîș, că scopul principal al înființării arhiepiscopatului catolic în București este proselitismul. Lectorii noștri se vor putea convinge de aceasta, luând cunoștință de articolul diarului clerical, pe care îl reproducem mai la vale în întregul său.

În adevăr, nu și poate închipui cineva o atitudine mai lipsită de tact, decât aceea care reese din expresiunile bombastice conținute în articolul diarului papal.

Să vorbesc în el de restabilirea ierarhiei catolice în România. Această creațiune nouă a Vaticanului se înfățișează ca o operă religioasă și civilisătoare. Dînsa este menită, cum țice „Moniteur de Rome“, a ridica biata biserică din România, unde tot este încă de făcut, și a edifica pe un pămînt aproape gol un splendid edificiu religios. Mai la vale diarul din Roma vestese, că se va începe o luptă pe terenul adevărului, al virtuței și al influenței religioase și crede, că stabilirea ierarhiei catolice în țeara noastră va constitui cea mai puternică garanție a independenței României.

În urmă, diarul clerical susține că respîndirea și întemeierea catolicismului la noi, va aduce cu sine dezvoltarea civilizațiunii occidentale și va fi o stavilă contra contopirii României de panslavism. În fine „Moniteur de Rome“, urmînd partea politică a cestiunii, dă a înțelege, că catolicismul va fi trăsătura de unire între elementele civilisătoare în Orient, între cari citează și pe Unguri, imitînd în aceasta faimoasă utopie unguerească dezvoltată de Dl de Kállay în discursul pronunțat de dînsul la academia din Budapesta.

În fața unei asemenea interpretări a faptului înființării arhiepiscopatului catolic în București, credem că este de datorita ori căru bun român de a se ocupa cu deamînnutul de această cestiune, care poate dobîndi o mare însemnătate.

Să înțelege, că nu se poate trata un subiect atît de vast într'un singur articol de diar.

De aceea nu vom încerca a l'aborda astăzi decât din punctul de vedere al faptelor fără a intra în aprecieri religioase și politice, care ar cere o dezvoltare mult mai mare a cestiunii.

Faptul principal, care a dat loc la incidentul întreg este numirea din partea sfîntului scaun a unui arhiepiscop catolic cu titlul de arhiepiscop de București.

La prima vedere, acest fapt nu pare a fi decât o cestiune de formă. În loc să fie în București un episcop catolic, va fi un arhiepiscop. Dar în realitate și în drept el are de rezultat de a schimba în total caracterul autorității eclesiastice catolice, ce există până astăzi în București.

Episcopul romano-catolic în România purta până acuma titlul de episcop de Nicopoli și nu funcționa în țara noastră decât ca episcop vizitator. Prin urmare, Monseniorul Paoli a fost episcop în *partibus infidelium*. Asemenea episcopi se numesc de stîntul scaun pentru acele țări ale necredincioșilor, în care cultul catolic este îngăduit, fără ca biserica papală să aibă o pozițiune oficială în organismul statului.

Astăzi prin numirea sa în calitatea de arhiepiscop de București, Monseniorul Paoli nu mai este în ochii Vaticanului un episcop în *partibus infidelium*, ci arhiepiscop de scaun sistematisat. Dacă statul nostru îl va recunoaște, el va deveni un dignitar bisericesc român, dar tot o dată va rămîne reprezentant al scaunului papal și va primi instrucțiunile lui din Roma. Dovada că este așa, o găsim chiar în primele cuvinte prin cari începe articolul din „Moniteur de Rome“ care țice: Restabilirea ierarhiei catolice în România etc. Este dar vorba de a restabili ierarhia unei biserici străine în țeara noastră. Aceasta nu se poate fără autorizațiunea statului român, care în privința demnitarilor bisericesci beneficiază ca toate statele de sine stătătoare de dreptul regalian.

Cu altă ocaziune vom cerceta această cestiune mai pe larg. Astăzi conchidem dîcînd:

Dacă episcopatul catolic în București rămîne în *partibus infidelium*, poartă titularul ori-ce denumire, nu are importanță pentru noi. Dacă este episcopat ce scaun sistematisat, devine o datorie pentru statul nostru de a nu l'recunoaște, mai ales după intențiunile date pe față de organul acreditat al Vaticanului.

Varietăți.

* (Aniversarea născerei împăratului și regelui) s'a serbat în biserica gr. or. din cetate, celebrînd sînta liturghie și doxologia Escel. Sa Archieppul și Metropolitul Miron Romanul cu asistență numeroasă.

A seară a fost retragere militară cu musică. Ați dimineață revigiliare cu musică. La 9 oare a eșit garnisoana întreagă în câmpul esercițiilor și a asistat la o *missă* campestră. Prîndul festiv în „Grand-Bierhalle“, în timpul căru capela regimentului Nr. 82 va esecuta musica de masă.

* (Chirotesia.) La Sta liturgie de ați s'au chirotisit întru protopresbiteri dd. Simeon Popescu și Dr. Nicolae Maieru, cel dintăiu pentru prottul Sibiului și al doilea pentru al Sălăștei.

* (Convocare.) Comitetul reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Deva este prin aceasta convocat la ședința ordinară pe Sîmbătă în 13 August st. v. a. c. la 9 oare înainte de ameași, în scoala română gr. or. din Deva.

La această ședință sînt invitați toți domni membrii comitetului central, între cari și președinții despărțemintelor tractuali.

Deva la 29 Iuliu 1883.

Ioan Papiu m. p.,
preș. reuniunii.

* (Comisiunea însărcinată) cu cercetarea otarelor dintre România și Austro-Ungaria, cetim în „Românul“ își urmează, cum am țis lucrările.

Pe lîngă cele ce am spus deja despre lucrările acestei comisiuni, adaugem următoarele:

Comisiunea a admis principiul inviolabilității proprietății particulare.

Ast-fel, ori-care va fi linia ce se va otări pentru fruntăria, proprietarii de pămînt își vor păstra cu totul neatinsă proprietatea lor.

Acum, se urmărim lucrările comisiunii.

Lucrarea comisiunii se va mărgini la fruntăria dintre România și țerile de sub coroana Sfîntului Stefan.

Ea a început dela petrele Roșii (triplecs confinium), adecă dela punctul unde se unesc fruntariile Moldovei, Transilvaniei și Bucovinei și se va întinde până la Scărișoara, în munții Gorjului.

Comisarii, pe cât puturăm afla, n'a putut conveni asupra punctului, care poartă numirea de Petrele roșii.

Înse — și semnalăm faptul cu toată rezerva — chiar dintre marturii veniți din statul vecin nouă, au fost unii, cari au declarat, că numirea de Petrele roșii o purta un lanț de munți care este acum în intrul granițelor ungueresci.

Un protocol s'ar fi închieiat și el ar conține această declarațiune.

Despre lucrurile ulterioare până la Slănic am vorbit deja.

Vom țice ceva despre Slănic.

În acest punct, ni se spune, încălcarea României e atît de vedită încât comisarii ungueresci chiar n'au putut să nu o recunoască.

Dînsii ar fi propus chiar a trece numai de cât în posesiunea României teritoriale ce pe nedrept au fost ocupate.

Nu scim, nu ne e permis să scim ce va fi decic comisiunea.

Ni se afirmă înse că comisarii români au însărcinat pe d. ingenieer Suțu membru din partea României în acea comisiune, de a ridica planul localității.

Comisarii unguuri ar fi însărcinat cu aceeași lucrare pe căpitanul unguur ce face parte din comisiune.

Aceste două lucruri se vor supune comisiunii generale în ședința ce ea va ține la Crasna, în munții Buzeului, cel mai tîrziu Joia viitoare.

Lucrarea acestei comisiuni este o lucrare pregătitoare.

Ea, înainte de a face obiectul unei convențiunii pentru fruntarie va trebui se fie precedată de o rădicare generală a planului fruntariei sau cel puțin a punctelor contestate.

Fără o asemenea lucrare, ni se pare, că noi ne-am înfățișa aproape nearmați înaintea mesei verđi a diplomației pe când vecinii noștri sînt cu totul pregătiți.

Rugăm dar stăruitor pe guvern a lua măsuri de a se face și lucrarea de care vorbim, căci fără ea fruntariile nu pot fi serios garantate.

Nr. 83. [471] 1-3

CONCURS.

Spre ocuparea vacantei stațiuni de paroch din comuna Nadeșul Săsesc de clasa a III se escrie concurs până în 5 Septembrie 1883 st. v.

Emolumentele sânt.

1. casa parochială corespunzătoare, șura, grajd, cu toate edificiile necesare pentru economie.

2. dela 65 de familii câte o ferdelă de cucuruz sfărmit.

3. dela 21 de neorustici câte 40 cr.

4. porțiunea canonică 6 jugere și jumătate, cu ocaziunea segregării pășunitei se va mai căpăta ca porțiune canonică 6 jugere — prin Septembrie a. c.

5. Șase stângini de lemne de foc aduse în curtea parochială pentru preot.

6. dela tinerimea aflătoare, feciori și fete în tot anul câte 2 țile de lucru cu palma.

7. porțiunea canonică, câtă va avea parochul, comuna bisericăscă este datoare a o lucra în 3 ani de țile cu tot felul de lucru de arat, semănat, cosit, și fructele ce se vor face adunate și aduse acasă.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune preoțască, vor avea ași asterne cererile lor în sensul statutului organic și al regulamentului congresual pentru parochii din anul 1878 la subscrisul în termenul sus indicat.

Alma 1 August, 1883

În conțelegere cu comitetul parochial
Ioan Almășan m. p.
protopresbiter.

Nr. 192. [472] 1-3

CONCURS.

Spre întregirea postului de învățătoriu la scoala confesională gr. or. din Orăștioara de jos, protopresbiteratul Orăștiei, cu termenul până la 30 August st. v.

Emolumentele: 200 fl. salariu, cuartir și lemnele necesarii de încălzit.

Cererile instruite conform prescrișelor din vigoare sânt a se asterne la oficiul protopresbiteral gr. or. al Orăștiei.

Orăștie, 2 August, 1883

În conțelegere cu comitetul parochial.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Orăștiei.

Nr. 158. prot. [468] 2-3

CONCURS.

Spre întregirea stațiunii de învățătoriu la scoala populară gr. or. română din Iclandul mare, protopresbiteratul M. Oșorheiului se escrie concurs cu termenul până la 31 August a. c. st. v.

Emolumentele sânt: 200 fl. salariu anual, solvit în rate trilonari, cuartir natural și grădină de legume.

Cererile instruite conform prescrișelor din vigoare sânt a se asterne la oficiul protopresbiteral al tractului M. Oșorheiului.

Sibiu, 24 Iulie 1883.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Comitetul parochial gr. or. din Iclandul mare.

Nr. 3065. civil 1883. [473] 1-3

Publicațiune.

Pentru segregarea locurilor și a pășunatului în comuna Lățud, și adevă pentru începerea lucrurilor premergătoare, alegerea inginerului și stabilirea preliminarului de spese, se pune și de pertractare pe 17 Septembrie, 1883 la 9 oare înainte de ameați în comuna Lățud, la locuința judei comunal; citez deci pre toți cei interesați pe acest termen, cu observarea, că neprezentarea lor nu va împedețina pertractării.

În numele tribunalului:

Elisabetopole, 14 August 1883.

Káplány Géza m. p.,
jude esmis.

Nr. 3076 1883 [469] 2-3

Publicațiune.

Spre a se pute face lucrările de pregătire în afacerea comasării și a segregării pășunatului și a pădurilor din Paloș și în special pentru alegerea inginerului și pregătirea preliminarului de spese, se pune și de pertractare pe 27 Septembrie, 1883 la 3 oare după ameați și pentru ascultarea martorilor și oculata judecătorească și a esperților pentru segregarea pășunatului și a pădurilor, conform decisiunii tribunalului de sub Nr. 2351: 1883 se pune și de pertractare pe 29 Septembrie 1883. 8 oare înainte de ameați la fața locului în Paloș în locuința judei comunal, la care se citează toți cei interesați, că neprezentarea lor nu va împedețina pertractarea, nici ascultarea martorilor și oculata judecătorească și a esperților.

În numele tribunalului.

Elisabetopole, 6 August 1883.

Káplány Géza m. p.,
jude de tribunal esmis.

Szám. 157 bir. végreh. 1883 [470] 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a szerdahelyi tekintetes kir. járásbírósnak 1883 évi 1284 sz. a kelt végzése folytán Ghisie Leonte ellen Albina hitelintézet részére 80 frt. követelés behajtása végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt és 392 frt. 50 kr-ra becsült ékőrszekér, széna, buza, bor, hordók és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszinén

Récseu leendő eszközésére határidőül 1883-ik évi Augustus hó 24-ik napjának délelőtt 9 ik órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy az érdeklett ingóságok emez árverésen a polg. tk. rdt 107. §-sa szerint, szűkség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerdahely 1883-ik évi Augustus hó 10-ik napján,

Maniu Visantiu,
bir. végrehajtó.

Numai odată

se ofere o ocaziune așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu

jumătate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat neatinsă și Elveția. Consecința a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care e cea dintâiu și cea mai însemnată fabrică de oroloage, a închis de o cam dată fabrica sa, încredinându-ne pe noi cu vânzarea fabricatelor sale. Aceste așa numite oroloage de buzunariu-Washington sânt cele mai bune de pe lume, sânt foarte elegant gravurate și înfrumusețate și lucrute după sistemă americană.

Toate oroloagele sânt repassate (esaminate) pe secundă și garantăm pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sântem gata a reprimi și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunariu fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acurateță estra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanț și medalion etc., preț de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.

1000 ancore esemplare de lucș din argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, arătător de secunde, sticlă lată de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.25 de unul, toate repassate pe secundă.

1000 oroloage-cilindre înfrumusețate în capsulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifea, mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.

1000 oroloage ancore de argint veritabil de 13 loți, probat de oficiul monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. Oroloagele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unul.

Comandând cine-va oroloage pendule are se adauge și o arvună.

Adresa:

Desfacere de oroloage

Fabriciei de oroloage Fromm.

Viena Rotheuhurmstrasse Nr. 39, Parterre.

[474] 1-1

Turnătoare de clopote și de metal

a lui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea din nou a clopotelor sparte de toată mărimea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic, oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chiveré (co-roane) de lemn, fer turnat și făurit; astfel construite, că după ce sânt usuate pe o parte se poată fi învârtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai întins, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune de fer făurit pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cele mai moderate. Se construiesc clopote și pe lângă plătirea făcută în rate.

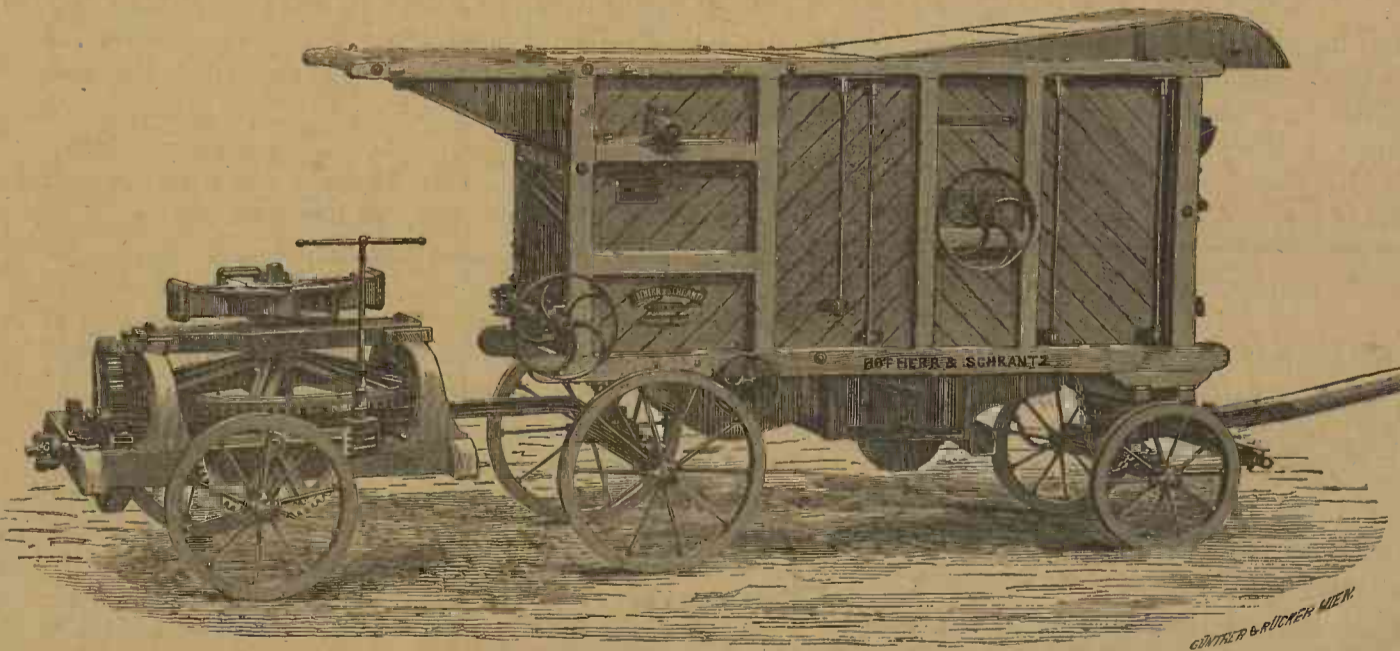
Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totdeauna în magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și prompt se recomandă

Antonie Novotny.

[359] 7-10

Timișoara, Fabrică.

ANDREIU TÖRÖK,

espozițiune de mașine agricole și fabrică de mașine

în Sibiu, poarta Cisnădiei, strada dumbrăvei Nr. 1,

recomandă cu prețuri și condițiuni foarte estine

mașine de îmblătit întoarse cu mâna, cu cai și cu vapor,

precum și

escelente ciure de cernut, Trieure

[441] 5-6

și tot felul de mașine și recuise care aparțin specialității acesteia.

Reparaturile se esecută foarte eftin și foarte prompt.